

Why Do We Celebrate Chanukah?

1) Rav Soloveichik, Days of Deliverance p. 144

Everyone sees the revealed world of Hanukkah, and it fills them with wonder. They understand the story of the heroism on the battlefield, of military victories—"for the salvations and the wars"—and the obvious miracle of the single cruse of oil. But the concealed—the mysterious—is completely neglected. Yet, if we were to limit the miracle of Hanukkah to the revealed, we would not need to celebrate the holiday today.

We have no lack of military victories in our history, but we nevertheless do not celebrate them. To borrow a phrase of Maimonides, there is a type of holiness that is temporary and one that is everlasting: "When the Land [of Israel] was lost, its [previous] conquest was cancelled and its holiness was annulled" (*Hilkhot Terumot* 1:6). A military victory, a political triumph, does not last forever. A later defeat wipes everything away. As for the miracle of the cruse of oil—we had no lack of miracles in the Temple, and yet we made no commemorative holiday. What is there to celebrate if the light burned miraculously but later was extinguished? When the miracle ceased, so did the attendant happiness. If Hanukkah has remained a holiday throughout the generations, that is a sign that we celebrate not just what was revealed in those days, but what continues to our times. Indeed, we must understand the miracle of the concealed world, because that is the point of the entire holiday.

Arye Edrei, Divine Spirit and Physical Power: Rabbi Shlomo Goren and the Military Ethic of the Israel Defense Forces (Theoretical Inquiries in Law 2006)

2) ואחר פן באו כניף לדביר ביתך ופנו את היכלך וטהרו את מקדשך והדליק גרות פסצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול

3) תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמינים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה.

4) Rav Shlomo Goren, Machanayim #100

דוכה. גם חג החנוכה, בהיותו סמל ומופת לנצחון המעטים נגד הרבים, ועקב טיבה של מלחמה לתי שזה זר ומטרוחיה המקודשות המיוחדות במינו, שעיקרה היתה מצד היונים מלחמת שמד השכיחם מתורתן. בכל זאת לא מצאו חכמי התלמוד לנכח להדגיש את הנצחונות המלחמתיים י אם את נס השמן והמנורה. פרט לתפלת „על הנסים“ בה הוזכרה תשועת המלחמה אבל יחסה ולה לשמים כאמור: רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם וכו'.

כל זה בא ללמדנו עד כמה התנגדו חכמי התורה והתנגד העם לקשור כתיים לגבורי מלחמה, נצחתי קרבות. על מנת להדגיש את שלילת הגבורה הזאת בהתייחסה לאדם מסוים. והי הסכנה חמורה ביותר לעיקרי האמונה ולתורת ישראל ליחס את מניעי הגבורה ונצחון פניו בשדה הקרב אדם. רק בשטחים בהם חונן האדם בבחירה חוששית, כאשר הוא מצטיין בשטחים אלו וכאי הוא שבה ותהילה, כאמור „איזהו גבור הכובש את יצרי. אבל טפוח יחסי הערצה לגבורה פניית ופן בחובו סולחן אליי ונוגד את עיקרי הדת האמונה.

5) יהושע פרק ח

ט) וישלחם יהושע וילכו אל המאָרְבַּ
וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵי מֵיָם לְעֵי
וַיִּלְךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם:
י) וישלחם יהושע בבקר ויפקד את
הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם
הָעֵי:

And Joshua sent them; and they went to the place of ambush, and stayed between Beth-el and Ai, on the west side of Ai; and Joshua lodged that night among the people.

And Joshua rose up early in the morning, and counted the people, and he and the elders of Israel went up before the people to Ai.

6) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ג עמוד א

אמר לו: אמש בטלתם תמיד של בין הערבים, ועכשיו בטלתם תלמוד תורה! - אמר לו: על איזה מהן באת? - עתה באתי מיד הוילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק. אמר רבי יוחנן: מלמד שלן בעומקה של הלכה. ואמר רב שמואל בר אבוןאי: גדול תלמוד תורה יותר מהקרבת תמידין. שנאמר עתה

7) שמואל א פרק טז

יח) ויצען אחד מהנערים ויאמר הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור סיל ואיש מלחמה וגבון דבר ואיש תאר ויקנן עמו:
And one of the young men answered and said, "Behold, I saw a son of Jesse the Bethlehemite, who knows how to play, a mighty man of valor, and a warrior, and prudent in affairs, and a handsome man, and the Lord is with him."

8) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צג עמוד ב

ואמר רב יהודה אמר רב: כל הפסוק הזה לא אמרו דואג אלא בלשון הרע: ידע נגן - שיודע לישאל, גבור - שיודע להשיב, איש מלחמה - שיודע לישא וליתן במלחמתה של תורה, (איש תאר - שמראה פנים בהלכה, ונבון דבר - שמבין דבר מתוך דבר) +מסורת הש"ס: ונבון דבר - שמבין דבר מתוך דבר איש תואר - שמראה פנים בהלכה+. וה' עמו - שהלכה כמותו בכל מקום. בכולהו אמר להו: יהונתן בני כמוהו. כיון דאמר ליה [וה' עמו] מילתא דבדידיה נמי לא הוה ביה - חלש דעתיה, ואיקניא ביה.

9) תהלים פרק מה

(ד) תְּגוֹר סַרְפָּךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדֶךָ וְנִקְדָּךְ:

Gird a sword on your thigh, O mighty one, your majesty and your glory.

10) תלמוד בבלי מסכת שבת דף סג עמוד א

ואמרי לה אביי לרב יוסף: מאי טעמא דרבי אליעזר דאמר תכשיטין הן לו? דכתיב החגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אמר ליה רב כהנא למר בריה דרב הונא: האי בדברי תורה כתיב! - אמר ליה: אין מקרא יוצא מידי פשוטו. אמר רב כהנא כד הוינא בר תמני סרי שנין והוה גמירנא ליה לכוליה תלמודא, ולא הוה ידענא דאין מקרא יוצא מידי פשוטו עד השתא מאי קא משמע לן - דליגמר איניש, והדר ליסבר.

11) Rav Soloveichik, Days of Deliverance p. 193

Why did the candles burn eight days, and not fifteen or five days? They required a few days to travel to the Galilee to acquire olives, one or two days to prepare the oil, and then time to come back. The *menorah* lights lasted as long as was necessary to produce oil that could continue the kindling of the *menorah* in a natural way.

There is a moral lesson to be derived from this: God does miracles for us, of course, but a miracle is never unlimited. Sometimes man falls into narrow straits and cannot solve his problems, so God substitutes some miracle for a natural event. He helps man and gives him an opportunity to regain his independence and initiative. Whenever a human hand can accomplish something, God does not want to substitute a miracle for human initiative; wherever human initiative cannot bring something about, God intervenes. When we see someone drowning, we cannot say God should save him; we have to save him. It is an ethical role, a moral duty.